5.SINIF 1. ÜNİTE
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

FEN BİLİMLERİ

Bu kitapçık İZMİR Ölçme Değerlendirme Merkezi
tarafından hazırlanmıştır.

Etkinlikler

1. Aşağıdaki ifadeler doğru ise yay ayraç içine "D", yanlış ise "Y" yazınız.

1) (.....) Güneş'in en sıcak katmanı çekirdektir.
2) (.....) Güneş'in dıştaki katmanın ismi ışık küredir.
3) (.....) Güneş'in yüzeyinde meydana gelen patlamalar teknolojik araçlarla gözlemlenebilir.
4) (.....) Güneş, Dünya gibi küresel bir şekle sahip değildir.
5) (.....) Güneş'in tamamı gaz katmanlardan oluşur.
6) (.....) Dünya'ya en yakın yıldız Güneş'tir.
7) (.....) Güneş ile Ay hemen hemen aynı büyüklüktedir.
8) (.....) Güneş, Dünya'ya en yakın gök cismidir.
9) (.....) Dünya'daki yaşamın kaynağı Güneş'tir.
10) (.....) Güneş dönme ve dolanma hareketi yapmaz.

2. Güneş'in yapısında en çok bulunan, yüksek ısı ve enerjiye neden olan gazlar nelerdir?

....

3. Aşağıda Güneş, Dünya ve Ay ile ilgili bilgi verilmiştir.

- Güneş'in çapı Dünya'nın çapının yaklaşık olarak 109 katıdır.
- Dünya'nın çapının uzunluğu, Ay'ın çap uzunluğunun yaklaşık olarak "4 katıdır".

Bu bilgilerden yola çıkarak Güneş, Dünya ve Ay'ın büyüklüklerini küçükten büyüğe sıralayınız.

....

4. Ay yüzeyinde canlılar yaşayabilir mi?

Evet [ ]
Hayır [ ]

Sebebini kısaca açıklayın.

....

5. Aşağıda verilen Ay ile ifadeler doğru ise yay ayraç içine “D”, yanlış ise “Y” yazınız.

1) (.....) Ay Dünya’nın ekseni etrafında döner.
2) (.....) Ay’dan Dünya’ya bakan bir astronot Dünya’nın sürekli farklı yüzünü görür.
3) (.....) Dünya, Ay etrafında dolanma hareketi yapar.
4) (.....) Ay kendi etrafında dönme hareketi yapar.
5) (.....) Ay’ın kendi etrafında dönmesi Dünya etrafında dolanmasından daha yavaştır.
6) (.....) Dünya’dan bakıldığında Ay’ın sürekli aynı yüzü görülür.
7) (.....) Ay’ın Dünya ile Güneş arasında kaldığı evre Yeni ay evresidir.
8) (.....) Ay’ın iki ana evresi arasında geçen süre bir aydır.
9) (.....) Dolunay ile İlk dördün evresi arasında bir haftalık süre vardır.
10) (.....) Ay’ın dört ana, dört ara evresi vardır.

6. Aşağıdaki ifadelerde boş bırakılan yerleri uygun sözcükler ile tamamlayınız.

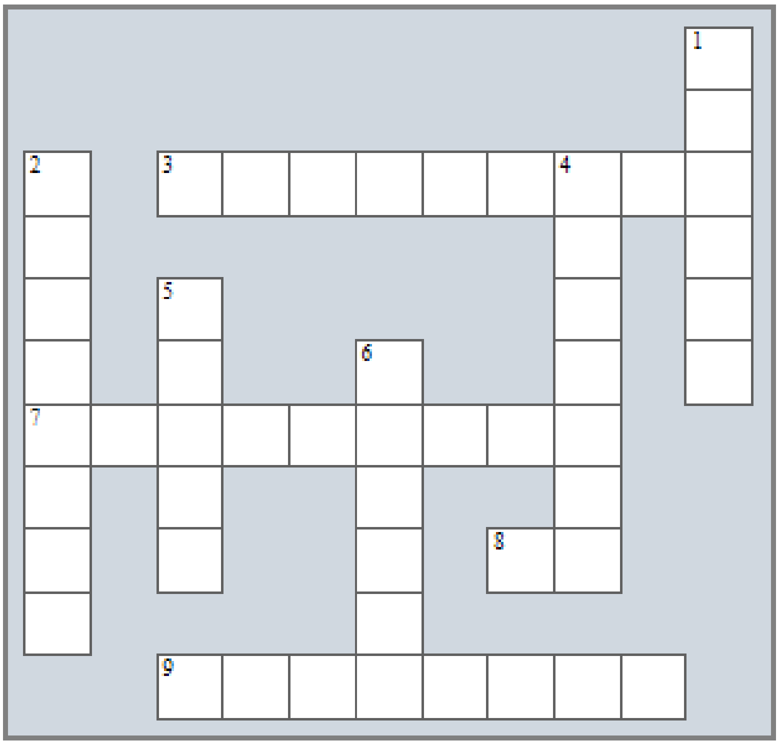
1) Ay’ın kendi etrafındaki dönme süresi ile Dünya etrafındaki .... süresi birbirine eşittir.
2) Ay’ın kendi etrafında dönme hareketinin süresi .... olarak hesaplanmıştır.
3) Ay’ın Dünya’dan bakıldığında görülemeyen yüzüne .... denir.
4) Ay’ın Güneş etrafında bir kere dolanması .... sürer.
5) Ay’ın Dünya etrafındaki dolanma hareketi .... yönündedir.
6) Ay’ın görünen yüzünün tamamen karanlık olduğu evre .... evresidir.
7) İlk dördün evresinden 14 gün sonra .... evresi görülür.
8) Hilal ve Şişkin ay, Ay’ın .... evreleridir.
9) Ay’ın en parlak gözlemlendiği evre .... evresidir.
10) Ay’ın Dünya’dan bakıldığında sağ yarısının aydınlık olduğu evre .... evresidir.

7. Halil, Ay’ı gözlemlemek için bahçeye çıktığında Ay’ın İlk dördün evresinde olduğunu görüyor. Yemekten sonra bahçeye tekrar çıktığında Ay’ın yine İlk dördün evresinde olduğunu ama bir öncekinden farklı yerde olduğunu görüyor.

Yukarıda açıklanan durumun sebebi ne olabilir? Kısaca yazınız.

....

8. **Aşağıdaki bulmacayı çözünüz.**

Yukarıdan Aşağı

1. Ay'ın Dünya'ya bakan yüzünün tamamen karanlık olduğu evredir.
2. Gökcisimlerini incelememize yarayan araçtır.
4. Ay'ın Dünya'ya bakan yüzünün tamamının görüldüğü evredir.
5. Hayat kaynağımız olan yıldız.
6. Ay yüzeyinde meteorlar yüzünden oluşan çukurlar.

Soldan Sağa

3. Ay'ın Dünya'ya bakan yüzünün D şeklinde görüldüğü evredir.

7. Dolunay evresinden sonra meydana gelen evredir.

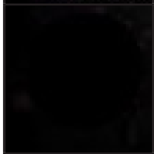
8. Dünya'nın doğal uydusudur.

9. Uzay araştırmaları yapan ve uzaya giden insanlara verilen isim.

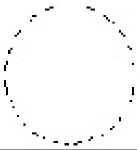
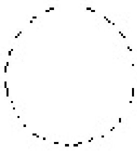
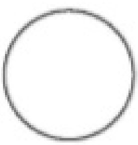
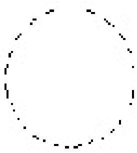
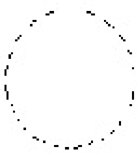
9. Aşağıda Ay'ın evreleri numaralandırılarak verilmiştir.

Verilen bu evreleri resimlerle eşleştiriniz.

Yeni ay	1
Dolunay	2
İlk dördün	3
Son dördün	4

	....
	....
	....
	....

10. Aşağıda Ay'ın evreleri ile ilgili tablodaki boşlukları tamamlayınız.

AY'IN GÖRÜNÜMÜ	EVRE ADI	ANA EVRE	ARA EVRE
	....	✓	
	HİLAL	....	....
	İLK DÖRDÜN	....	....
	....	....	....
	ŞİŞKİN AY	....	✓
	SON DÖRDÜN	....	....

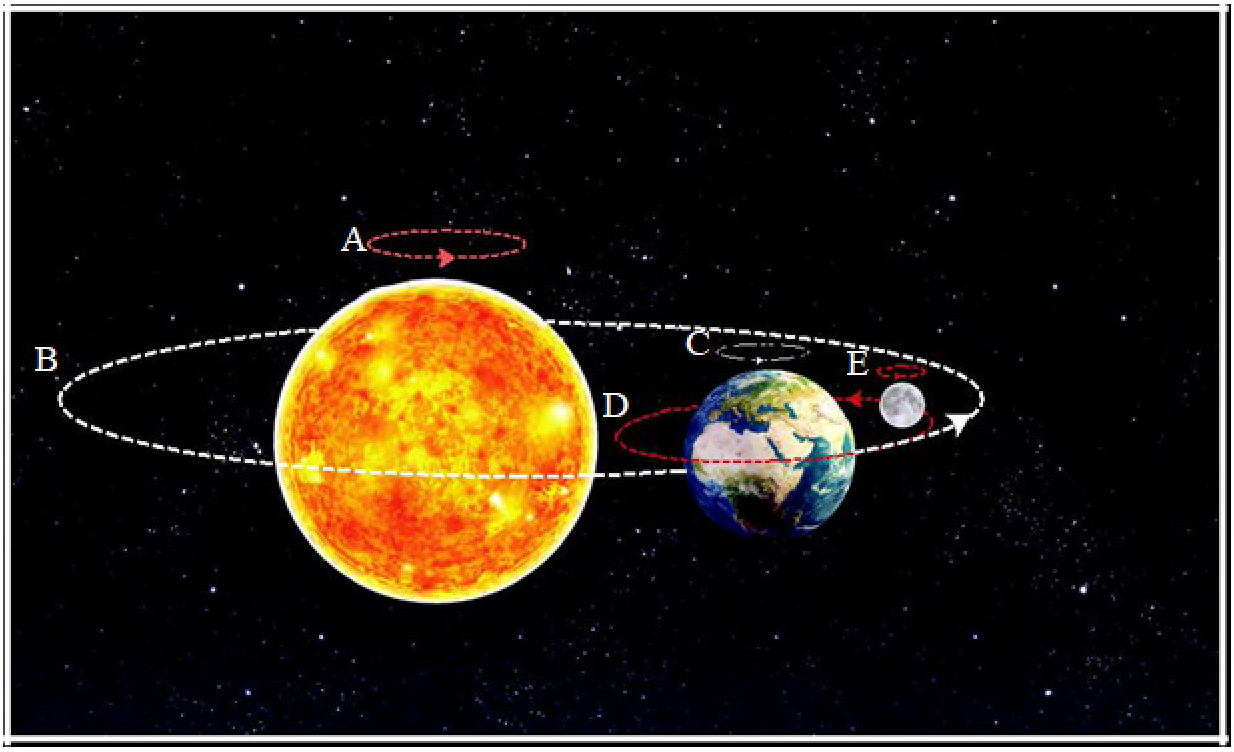
11.

Ay'ın yukarıdaki evredeki gibi dolunay evresinde görülmesi için Ay, Dünya ve Güneş'in konumları nasıl olmalıdır? Şekil çizerek gösteriniz.

12. **Aşağıdaki tablodaki gök cisimlerinin karşısına yaptıkları hareketler için çarpı (X) işareti koyunuz.**

	Dolanma	Dönme
Dünya		
Güneş		
Ay		

13.

Yukarıdaki resimde A, B, C, D, E harfleri ile gösterilen hareketlerin adlarını ve yönlerini aşağıdaki tabloda (X) ile işaretleyiniz.

	Dönme	Dolanma		Saat yönü	Saatin tersi yönü
A					
B					
C					
D					
E					

Konu Kavrama Testi I

1. Güneş ile ilgili,

I. Güneş'in yapısı gazlardan, özellikle hidrojen ve helyum gazlarından oluşmuştur.

II. Güneş enerjisi Dünya'mızda yaşamın olmasını sağlamıştır.

III. Güneş'in katmanları yoktur.

verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

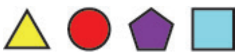
A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

2. Güneş'in katmanları bazı semboller ile gösterilmiştir.

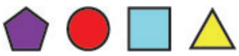

Bu katmanların sıcaklığının yüksek olandan düşük olana doğru sıralaması hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A)

B)

C)

D)

3. Aşağıda Eda'nın Güneş ile ilgili hazırladığı bir kart bulunmaktadır.

> Güneş, orta büyüklükte ve orta sıcaklıkta bir yıldızdır.

Bu kartta verilen bilgiye göre,

I. Güneş'ten daha sıcak yıldızlar vardır.

II. Güneş'ten daha büyük yıldızlar vardır.

III. Güneş ile aynı özelliklere sahip yıldızlar olabilir.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve III

D) I, II ve III

4. Aşağıda Güneş ile ilgili iki soru verilmiştir.

I. Güneş'i oluşturan maddeler hangi halde bulunur?

II. Güneş'in en dışında bulunan katmanın adı nedir?

Bu soruların doğru cevapları hangi seçenekte yer alır?

	I	II
A)	Gaz	Renk küre
B)	Katı	Çekirdek
C)	Gaz	Taç küre
D)	Katı	Işık küre

5. Aşağıdaki tabloda bazı özellikler verilmiştir.

Gezegendir.	Yıldızdır.
Gök cismidir.	Küreseldir.

Bu tabloda Güneş'e ait özelliklerin yazıldığı kutucuklar karalanırsa aşağıdaki şekillerden hangisi ortaya çıkar?

A)

B)

C)

D)

6. Aşağıda Güneş'in katmanlarının isimleri verilmiştir.

I. Çekirdek II. Taç küre

III.Işık küre IV. Renk küre

Bu katmanların dıştan içe doğru sıralaması hangisidir?

A) I-II-III-IV

B) I-III-IV-II

C) II-IV-III-I

D) IV-I-III-II

7. Aşağıda Güneş'in sıcaklığı ile ilgili bazı bilgiler verilmiştir.

- Yüzeyi 6000 °C' dir.
- Merkezi 15 milyon °C'dir.

Verilen bilgilere göre Güneş ile ilgili,

I. Merkezine gidildikçe sıcaklık artar.

II. Isı kaynağıdır.

III. Daha sıcak yıldız yoktur.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

8. Aşağıda Güneş ile ilgili ifadeler verilmiştir.

I. Güneş en büyük yıldızdır.

II. Dünya'nın ısı ve ışık kaynağıdır.

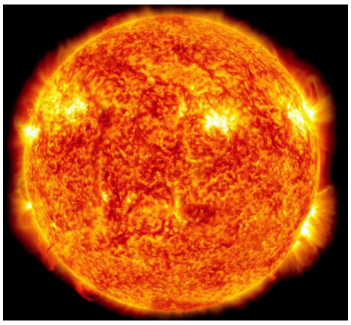
III. Tek katmandan oluşur.

Bu ifadelerin doğru ve yanlış gruplandırılması hangi seçenekte doğru verilmiştir?

	Doğru	Yanlış
A)	I	II, III
B)	II	I, III
C)	I, II	III
D)	II, III	I

Izmir Ölçme Değerlendirme Merkezi

9.

Güneş lekeleri Güneş üzerindeki diğer kısımlara oranla daha soğuk olan bölgelerdir. Bu nedenle daha koyu renktedirler. Güneş üzerindeki lekeler gözlemlendiğinde lekelerin aynı yönde hareket ettikleri tespit edilmiştir.
Verilen bilgilere göre,

I. Güneş kendi etrafında dönme hareketi yapar.

II. Dünya'dan bakıldığında Güneş lekelerinin yerleri sürekli değişir.

III. Güneş lekeleri Güneş'in ısı kaybetmesine neden olur.

İfadelerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

10. "Güneş'e çıplak gözle bakmamalıyız."

Güneş gözlemi yapmak için aşağıdaki araçlardan hangisinin kullanılması güvenli ve sağlıklıdır?

A) Dürbün

B) Güneş gözlüğü

C) Fotoğraf makinesi

D) Filtreli gözlük

11. Ceren Güneş'i gözlemlerken defterine notlar alıyor.

Yazdığı bir notta "Dünya'dan bakıldığında Güneş gün içerisinde hareket ediyormuş gibi faklı konumlarda bulunur. Bu durumun sebebi ……………………………." yazıyor.

Buna göre cümlede boş bırakılan kısma aşağıdaki ifadelerden hangisi yazılmalıdır?

A) Dünya'nın kendi etrafında dönmesidir.

B) Güneş'in kendi etrafında dönmesidir.

C) Dünya'nın Güneş etrafında dolanmasıdır.

D) Ay'ın Dünya etrafında dolanmasıdır.

12. "Evrende bilinen en büyük yıldız UY Scuti'dir. Çapı Güneş'ten 1700 kat büyük ve 2.4 milyar km iken, çevresi 7.5 milyar km'dir.

Ama ………………………………… . Bu yüzden Güneş Dünya'dan bakıldığında en büyük yıldız gibi görünür.

Yukarıdaki açıklamada boş bırakılan yere hangi ifade gelmelidir?

A) UY Scuti daha karanlık bölgededir.

B) Güneş bize en yakın yıldızdır.

C) Güneş en parlak yıldızdır.

D) UY Scuti daha soğuk bir yıldızdır.

13. Alper Güneş'i çok merak ettiği için büyüdüğünde TUA (Türkiye Uzay Ajansı)'da çalışan bir mühendis olmak istemektedir. Bu süreçte kendi çalışmalarını evden sürdürebilmek için aşağıdaki listeyi hazırlamış ve satın alması için babasına vermiştir.

- Dürbün
- Gözlük
- Mercek
- Kamera

Babası bu listedeki araçların Güneş'i araştırmak için uygun olmadığını söylemiştir.

Bunun sebebi aşağıda verilenlerden hangisidir?

A) Listedeki malzemelerin çok pahalı olması.

B) Güneş çok uzak olduğundan bu malzemelerin işe yaramayacak olmaları.

C) Bu aletlerle Güneş'e bakılmasının göz için sakıncalı olması.

D) Marketlerde bu malzemelerin satılmaması.

14.

Yukarıda verilen cümlelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğuna karar verilerek ilerlendiğinde hangi çıkışa ulaşılır?

A) 1. Çıkış

B) 2. Çıkış

C) 3. Çıkış

D) 4. Çıkış

15. Güneş, Dünya yüzeyinde yaşamın var olmasını sağlar.

Bu durum Güneş'in hangi özelliği ile ilgilidir?

A) Küresel yapıya sahiptir.

B) Isı ve ışık kaynağıdır.

C) Kendi ekseni etrafında dönme hareketi yapar.

D) Orta büyüklükte bir yıldızdır.

Konu Kavrama Testi II

1. Mert performans ödevi için Güneş, Dünya ve Ay'ın modelini hazırlayacaktır. Modeli için aşağıdaki meyveleri kullanmak istemektedir.

Mert'in ödevinin doğru olması için gök cisimleriyle meyvelerin eşleştirilmesi hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A) Dünya - Erik , Güneş - Elma , Ay - Karpuz

B) Dünya - Elma , Güneş - Karpuz , Ay - Erik

C) Dünya – Karpuz , Güneş - Elma , Ay - Erik

D) Dünya - Elma , Güneş - Erik , Ay – Karpuz

2. Derste Güneş'in Dünya ve Ay'dan çok daha büyük olduğunu öğrenen Eda, teneffüste Güneş'in Ay ile hemen hemen aynı boyutta göründüğünü fark ediyor. Bu konuda kafası karışan Eda, öğretmenine durumu anlattığında öğretmeni Eda'ya:

"Güneş …...................................... olduğundan küçük görünüyor." diye açıklama yapmıştır.

Buna göre öğretmenin cevabında boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) gaz halinde

B) hareketsiz

C) çok sıcak

D) bize çok uzak

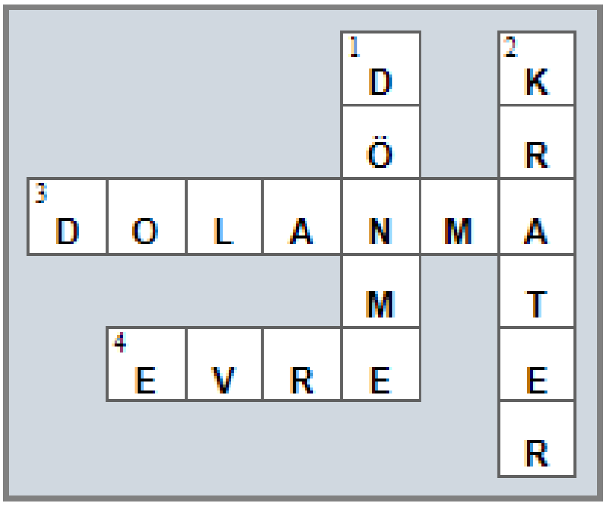
3. Sena, Ay ile ilgili dört tane pankart hazırlayarak derste arkadaşlarına gösterdi.

Dönme ve dolanma hareketi yapar. (I)	Şekli küreseldir. (II)
Gazlardan oluşur. (III)	Evreleri vardır. (IV)

Buna göre yazılan pankartlardan hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) I B) II C) III D) IV

4. Aşağıdaki bulmacada bir gök cismine ait bilgiler bulunmaktadır.

Buna göre bulmaca hangi gök cismi ile ilgilidir?

A) Güneş B) Dünya C) Yıldız D) Ay

5. Aşağıda bir bilgi kutusu verilmiştir.

Ay'ın yüzeyi çok sayıda meteor çarpmasına maruz kalırken, Dünya'ya ulaşan meteor sayısı Ay'a göre daha azdır. Bu olayın en önemli sebebi ....
....

Yukarıdaki bilgi kartı hangi cümleyle tamamlanmalıdır?

A) Ay' da gece ve gündüz arasında sıcaklık farkı çoktur.
B) Ay'da hava olayları yaşanmaz.
C) Ay'ın yok denecek kadar ince bir atmosferi vardır.
D) Ay, Dünya'dan daha küçüktür.

6. **Ay ile ilgili,**

I. Hava olayları görülmez.
II. Dünya'dan küçük, Güneş'ten büyüktür.
III. Kendi etrafında dönmez.
IV. Güneş'ten aldığı ışığı yansıtır.

verilen ifadeler D, D, Y, D şeklinde cevaplandığında hangi cümlede hata yapılmış olur?

A) I B) II C) III D) IV

7. **Aşağıdakilerden hangisi Ay'ın çok ince bir atmosferinin olması ile ilgili değildir?**

A) Hava olayları gözlenmez.
B) Gece-gündüz sıcaklık farkı çok fazladır.
C) Ay'ın çekim kuvveti Dünya'dan daha azdır.
D) Meteorlar çarparak derin çukurlar oluşturur.

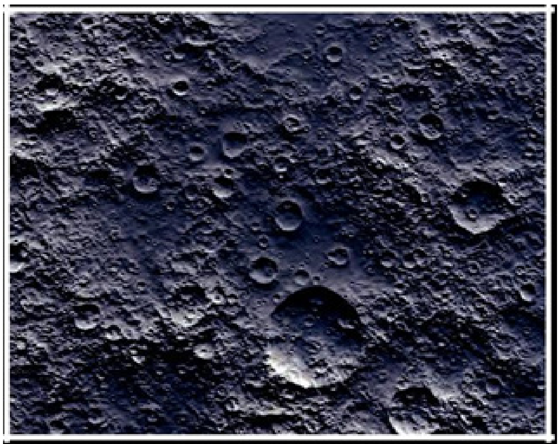
8. "Ay'a ayak basan astronotların ve uzay araçlarının izleri uzun yıllar boyunca bozulmadan kalır."

Bu olayın sebebi ile ilgili,

I. Ay'da hava olayları yaşanmaz.
II. Ay'ın atmosferi yok denecek kadar azdır.
III. Ay kendi etrafında 29 günde döner.

hangileri söylenebilir?

A) I ve II
B) II ve III
C) I ve III
D) I, II ve III

9.

Ay yüzeyinde Neil Armstrong tarafından bırakılan bazı izlerin Ay'a yapılan sonraki ziyaretlerde yok olduğu görülüyor.

Bu durumun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ay'da oluşan asit yağmurları
B) Ay yüzeyine çarpan meteorlar
C) Oluşan rüzgarların Ay yüzeyindeki hareketleri
D) Ay'daki mikroskobik canlıların yaşamsal faaliyetleri

10. Ay'da yapılan sıcaklık ölçümleri aşağıda verilmiştir.

- Gündüz sıcaklık ortalaması yaklaşık 110 °C
- Gece sıcaklık ortalaması yaklaşık -150 °C

Buna göre bu sıcaklık farkının oluşmasının sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ay'ın kendi etrafında dönme hareketi yapması

B) Ay'ın yüzeyine sürekli meteor çarpması

C) Ay'ın yok denecek kadar ince bir atmosferinin olması

D) Ay'ın Dünya etrafında dolanma hareketi yapması

11. "Dünya'nın uydusu olan Ay çok ince bir atmosfere sahiptir."

Buna göre,

I. Ay'da gün içinde sıcaklık değişimi çok fazladır.

II. Ay'da yağış ve rüzgar gibi meteorolojik olaylar gözlenir.

III. Gök taşları Ay'ın atmosferini büyük bir hızla geçerek krater adı verilen çukurlar oluştururlar.

olaylarından hangileri gerçekleşir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) I ve III

D) I, II ve III

12. "Dün sabah okula giderken hava tam aydınlanmamıştı ve Ay'ı hala görebiliyordum. Hava tam aydınlanmadığından Ay'ı görebildiğimi düşündüm ancak bir saat sonra hava aydınlandığında Ay hâlâ görünüyordu."

Yukarıda anlatılan olayın nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ay, Dünya'ya en yakın yıldızdır.

B) Ay, her zaman Dünya'ya aynı uzaklıkta değildir.

C) Gördüğü Ay değil Uranüs gezegenidir.

D) Güneş'ten aldığı ışığı yansıtmaya devam etmektedir.

13. Ay'ın Dünya etrafındaki dolanımı sırasında ışık alan kısmı değişir. 1 ile 14. Günler arasında Dünya'dan bakıldığında aydınlık kısım artıyor gibi görünürken; 15 ile 29. Günler arasında azalıyor gibi görünür. Bu nedenle 29 günlük süreç boyunca Ay'ı farklı biçimlerde görürüz. Bu biçimlerden biri de Ay'ın Türk bayrağındaki hali olan küçülen hilal evresidir.

Buna göre gökyüzünde Ay' ı gözlemleyemeyen biri yaklaşık kaç gün sonra Ay'ı Türk bayrağındaki hali gibi görür?

A) 5

B) 10

C) 20

D) 25

14. Ay ile ilgili,

I. Dünya'ya en yakın gök cismidir.

II. Şekli küreye benzer.

III. Dünya etrafındaki hareketine "dönme hareketi" denir.

verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

15. "Dünya ve Ay yüzeyinde gök taşı çarpmaları sonucu oluşmuş kraterler bulunur. Dünya yüzeyindeki kraterler küçük ve az sayıda iken, Ay yüzeyi üzerindeki krater sayısı çok ve büyüktür."

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sebebini açıklar?

A) Dünya Güneş sisteminin merkezinde bulunur.

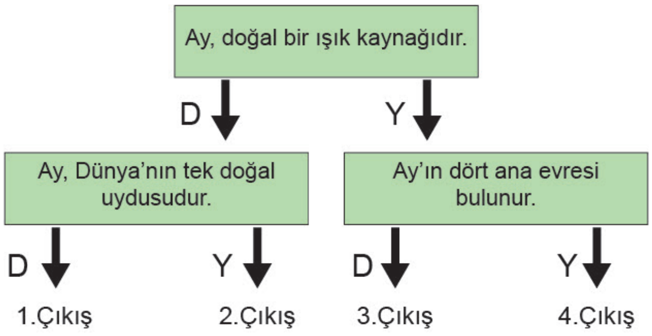
B) Ay'ın Dünya etrafındaki hareketi Dünya'yı gök taşlarından korur.

C) Ay yüzeyi gök taşlarına daha fazla çekim uygular.

D) Gök taşları Dünya atmosferine girince yanarak parçalanır.

Konu Kavrama Testi III

1.

Yukarıda verilen cümlelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğuna karar verilerek ilerlendiğinde hangi çıkışa ulaşılır?

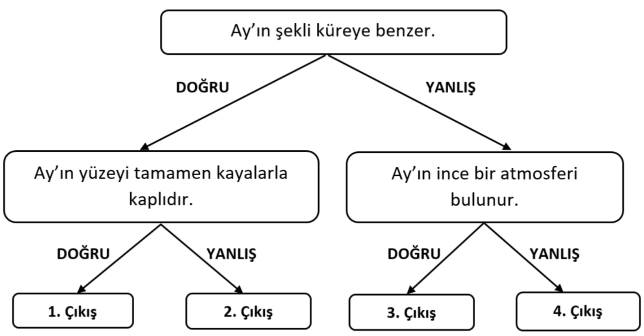
A) 1. Çıkış
B) 2. Çıkış
C) 3. Çıkış
D) 4. Çıkış

2. Geçmişten günümüze Ay, insanlar için merak konusudur ve birçok araştırma ve inceleme yapılmıştır.

Bu araştırma ve incelemeler doğrultusunda Ay'da aşağıdakilerden hangisine rastlanılmamıştır?

A) Tepeler
B) Kraterler
C) Kayalar ve toprak
D) Canlı yaşamı

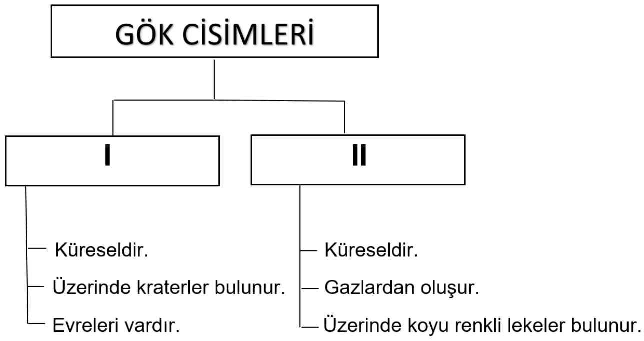
3.

Yukarıda Ay'ın özellikleri ile ilgili verilen cümleler sırasıyla " Doğru " ya da " Yanlış " olarak işaretlendiğinde hangi çıkışa ulaşılır?

A) 1. Çıkış B) 2. Çıkış C) 3. Çıkış D) 4. Çıkış

4. Aşağıda gök cisimleri ile ilgili bir şema verilmiştir.

Buna göre şemada I ve II ile gösterilen yerlere hangi gök cisimleri gelmelidir?

	I	II
A)	Güneş	Dünya
B)	Dünya	Ay
C)	Ay	Güneş
D)	Dünya	Güneş

5. Teknoloji Tasarım dersinde öğretmeni Nil'den uzaya çıkan ilk insan ile ilgili bir pul tasarlamasını istemiştir.

Buna göre Nil'in hazırlayacağı pul aşağıdaki kişilerden hangisi ile ilgilidir?

A) Yuri GAGARİN
B) Neil ARMSTRONG
C) Valentina TEREŞKOVA
D) Buzz ALDRİN

6. **Aşağıda verilen hareketlerden hangisinin tamamlanması en uzun sürede gerçekleşir?**

A) Ay'ın Dünya etrafında dolanması
B) Dünya'nın Güneş etrafında dolanması
C) Ay'ın kendi etrafında dönmesi
D) Dünya'nın kendi etrafında dönmesi

7. Sena : “ Ay’da neden canlı yaşamıyor? ”

Derin : “………………………… bu yüzden yaşam olmaz.”

Buna göre Derin’in cevabında boş bırakılan bölüme aşağıdakilerden hangisi <u>yazılamaz?</u>

A) Hava yoktur.

B) Su yoktur.

C) Toprak yoktur.

D) Uygun sıcaklık yoktur.

8. Ay ile ilgili,

I. Ay kendi etrafında (dönme / dolanma) hareketi yapar.

II. Ay Dünya’ya (yakın / uzak) olduğu için Güneş ile aynı büyüklükte görülür.

III. Ay Dünya’nın (doğal / yapay) uydusudur.

verilen cümlelerin doğru olması için parantez içindeki kelimelerden hangisinin seçilmesi gerekir?

A) dönme – yakın - doğal

B) dönme – uzak - doğal

C) dolanma – uzak - yapay

D) dolanma - yakın – yapay

9. Ay’ın hep aynı yüzünü görmemizin sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ay’ın Dünya etrafındaki hareketi ile kendi etrafındaki hareket yönü zıttır.

B) Ay’ın göremediğimiz tarafında bulunan yüzeyin ışığı yansıtma özelliği yoktur.

C) Ay’ın Yeni ay evresi diğer yüzünü gördüğümüz evredir.

D) Ay, Dünya etrafındaki hareketini kendi etrafındaki dönüşü ile aynı zamanda tamamlar.

10. Ay ile ilgili,

I. Evrelerinden faydalanılarak takvimler hazırlanmıştır.

II. Isı ve ışık kaynağıdır.

III. Dünya etrafındaki hareketi daireseldir.

verilen ifadelerden hangileri doğrudur?

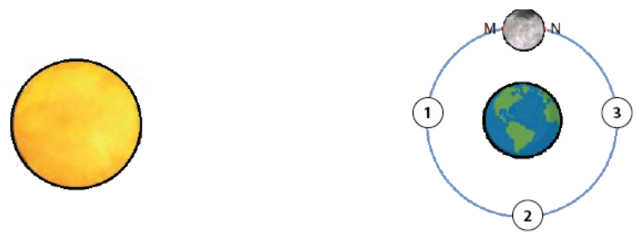
A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve III

D) I, II ve III

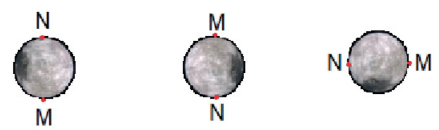
11. Aşağıda Ay’ın Dünya etrafında dönüşü ile ilgili bir şema verilmiş ve Ay üzerinde M ve N noktaları belirlenerek işaretlenmiştir.

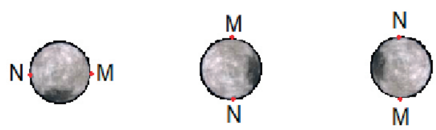
Buna göre; 1, 2 ve 3 numara ile gösterilen konumlara aşağıdaki şekillerden hangileri yerleştirilirse şema doğru olur?

1   2   3

A)

B)

C)

D)

12. "Dünya'daki gibi Ay'da da gece ve gündüz olayı gerçekleşmektedir."

Buna göre Ay'ın hangi hareketi gece ve gündüz oluşumuna sebep olur?

A) Dünya ile birlikte Güneş etrafında dolanması

B) Dünya etrafında dolanması

C) Güneş etrafında dolanması

D) Kendi ekseni etrafında dönmesi

13. "Ay'da bir gün 29,5 Dünya günü sürmektedir. Bu süre Dünya'nın 24 saat süren günü ile kıyaslandığında oldukça uzundur."

Ay'ın hangi özelliği Dünya'ya göre günlerin uzun olmasına sebep olur?

A) Kendi etrafındaki dönme hızının Dünya'dan yavaş olması

B) Dünya'ya oranla küçük bir hacme sahip olması

C) Güneş etrafında Dünya'dan daha yavaş dolanması

D) Dünya etrafındaki dolanma hızının çok olması

14.

Ay yüzeyinde kurulan bir uzay üstündeki gözlemci Dünya'ya baktığında Türkiye ile aynı doğrultuda olduğunu gözlemliyor.

Bu kişinin aynı görüntüyü tekrar görebilmesi için en az ne kadar süre geçmesi gerekir?

A) 24 saat

B) 25 gün

C) 29 gün

D) 365 gün

15.

		D / Y
1.	Ay'ın yok denecek kadar ince bir atmosferi bulunur.	
2.	Ay yüzeyinde kraterler bulunur.	
3.	Ay yüzeyi tamamen düzlüklerden oluşur.	
4.	Ay'da günlük sıcaklık farkı çok fazladır.	

Yukarıdaki tabloda cümleler doğru (D) ve yanlış (Y) olmak üzere işaretlendiğinde aşağıdakilerden hangisi gibi olur?

A) 1.Y 2.Y 3.D 4.Y

B) 1.Y 2.D 3.Y 4.D

C) 1.D 2.Y 3.D 4.Y

D) 1.D 2.D 3.Y 4.D

Konu Kavrama Testi IV

1. Öğretmen Gözde'ye Ay'ın evreleri ile ilgili üç tane soru soruyor.

1. Ay'ın tüm yüzeyinin karanlık göründüğü evre hangisidir?
Cevap: …………………….

2. Ay'ın sağ tarafının aydınlık göründüğü evre hangisidir?
Cevap: ……………………

3. Ay'ın sol tarafının aydınlık görüldüğü evre hangisidir?
Cevap: ……………………

Gözde tüm soruları doğru cevapladığında aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

	1. Cevap	2. Cevap	3.Cevap
A)	Yeni ay	Son dördün	İlk dördün
B)	İlk dördün	Son dördün	Yeni ay
C)	Son dördün	Yeni ay	İlk dördün
D)	Yeni ay	İlk dördün	Son dördün

2. Aşağıda Seda öğretmenin soruları ve bu sorulara öğrencilerin cevapları verilmiştir.

Öğretmen : Neden Ay'ın hep aynı yüzünü görürüz?

Arda : Ay'ın kendi etrafında dönme süresi ile Dünya'nın etrafında dönme süresi aynıdır.

Öğretmen : Ay'da niye hava olayları yoktur?

Ayla :Çünkü atmosferi yok denecek kadar azdır.

Öğretmen : Ay kendi etrafında dönmesini kaç günde tamamlar?

Bora :365 günde tamamlar.

Öğretmen : Ay sadece kendi etrafında mı döner?

Leyla : Hayır. Hem Dünya'nın etrafında hem de Dünya ile birlikte Güneş'in etrafında dolanma hareketi yapar.

Buna göre hangi öğrencinin verdiği cevap <u>yanlıştır?</u>

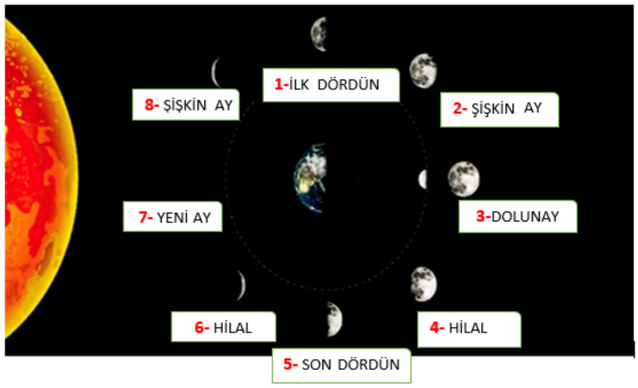
A) Bora

B) Ayla

C) Arda

D) Leyla

3. Aşağıda Ay'ın evreleri ile ilgili bir şema verilmiştir.

Şemanın doğru olması için hangileri yer değiştirmelidir?

A) 1 ve 5

B) 2 ve 6

C) 3 ve 7

D) 4 ve 8

4. Ay takviminde dört haftadan oluşan zaman dilimine "Bir Ay" denilmektedir. Dört ana evre bu süre içinde eşit süreyle gözlemlenebilir.

Bu durumla ilgili olarak,

I. Ay'ın dört ana evresi vardır ve her evre arasında geçen zaman dilimi yaklaşık bir haftadır.

II. Ay'ın bir evresinin tekrarlanması yaklaşık olarak 1 ay sürer.

III. Ay'ın Güneş etrafındaki dönüş süresi bir aya eşittir.

çıkarımlardan hangileri doğrudur?

A) Yalnız I

B) Yalnız III

C) I ve II

D) I ve III

5. Bir öğrenci Yeni ay evresinden başlayarak Ay'ın evrelerini gözlemlemeye karar vermiştir. Bir hafta sonra Ay'ın yarısının karanlık yarısının aydınlık olduğunu notlarına kaydeder. O tarihten sonra hava koşulları elverişsiz olduğu için bir süre gözlem yapamaz. Tekrar gözlemlerine başladığında Ay'ın yine yarısının karanlık olduğunu ancak son gözleminin tersine şekilde karanlık ve aydınlık bölgelerin oluştuğunu fark eder.

Buna göre öğrenci kaç gün boyunca Ay'ı gözlemleyememiştir?

A) 7 gün

B) 14 gün

C) 21 gün

D) 29 gün

6. Bir gözlemci Ay'ın evrelerini Yeni ay evresinden itibaren gözlemlemeye başlamış ve her evreyi kaç kez gözlemlediğini aşağıdaki tabloya kaydetmiştir.

Ay'ın evreleri	Yeni ay	İlk dördün	Dolunay	Son dördün
Gözlem sayısı	5	5	4	4

Bu verilere göre gözlemcinin gözlem süresi ne kadardır?

A) 3 ay

B) 3,5 ay

C) 4 ay

D) 4,5 ay

7. **Ay'ın hiç görünmediği evre ile tam olarak parlak göründüğü evre sırasıyla hangisi seçenekte doğru verilmiştir?**

A) Yeni ay - Dolunay

B) Dolunay - İlk dördün

C) Yeni ay - Son dördün

D) Dolunay - Yeni ay

8. **Ay'ın evrelerinin gerçekleşme sırası aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?**

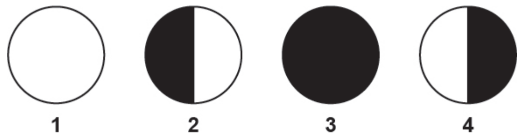
A) İlk dördün – Son dördün – Yeni ay – Dolunay

B) Yeni ay – İlk dördün – Dolunay – Son dördün

C) İlk dördün – Yeni ay – Son dördün – Dolunay

D) Yeni ay – Dolunay – Son dördün – İlk dördün

9. Şekilde Ay'ın evreleri numaralandırılarak verilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen açıklamalardan hangisi yanlıştır?

A) 1. evrede Ay en parlak görünür.

B) 2. evre İlk dördün evresidir.

C) 3. evrede Ay tamamen karanlıktır.

D) 4. evrede Dünya, Ay ile Güneş arasındadır.

10. Ay'ın evreleri aşağıdaki gibi sembolle gösterilmiştir.

Dolunay - K
Yeni ay - L
İlk dördün - M
Son dördün - N

Bu evrelerin aydınlık görülen kısımlarının büyüklük sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) K = L > M > N

B) K > M = N > L

C) L > M > K > N

D) L > M = K > N

11. “Ay’ın dört ana evresinin gerçekleşmesi yaklaşık 1 ay sürer.”

Bu bilgiye göre Ay’ın Dolunay evresini Şubat ayının 20’sinde gözlemleyen bir insan, bu gözlemden sonra 3. kez Dolunay’ı hangi ayda gözlemleyebilir?

A) Mart

B) Nisan

C) Mayıs

D) Haziran

12. **Ay’ın evrelerinin oluşması için,**

I. Güneş’ten aldığı ışığı yansıtır.

II. Yok denecek kadar ince bir atmosferi vardır.

III. Kendi etrafında dönme hareketi yapar.

IV. Dünya etrafında dolanma hareketi yapar

olaylarından hangileri gereklidir?

A) I ve II

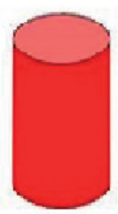
B) I ve IV

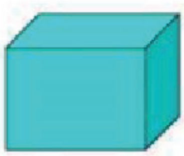
C) III ve IV

D) II, III ve IV

13. **Güneş, Dünya ve Ay’ın şekli aşağıdaki geometrik şekillerden hangisine benzer?**

A)

B)

C)

D)

İzmir Ölçme Değerlendirme Merkezi

14. “Dünya’dan bakıldığında Güneş ve Ay hemen hemen aynı büyüklükte görünür.”

Bunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

A) Güneş ve Ay’ın küre şeklinde olması.

B) Güneş ve Ay'ın aynı uzaklıkta olması.

C) Güneş’in Ay’a göre çok daha uzak olması.

D) Ay’ın kendi etrafında dönmesi.

15. Fen bilimleri dersinde öğretmen Dünya, Güneş ve Ay’ın hareketlerini Hüseyin, Çınar ve Ali’den sınıfta canlandırmalarını ister.

- Ali yalnızca kendi etrafında döner.
- Çınar kendi etrafında döner ve Hüseyin’in etrafında dolanır ayrıca Hüseyin ile beraber Ali’nin etrafında dolanır.
- Hüseyin hem kendi etrafında döner hem de Ali’nin etrafında dolanır.

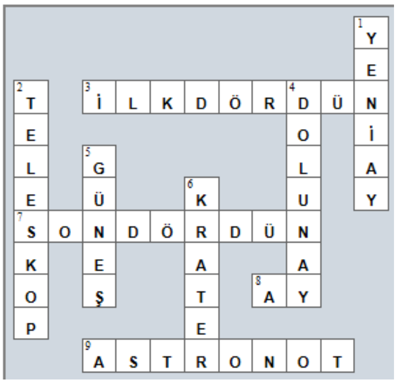
Bu canlandırmada Ali, Çınar ve Hüseyin hangi gök cisimlerini temsil etmiştir?

	Güneş	Dünya	Ay
A)	Çınar	Ali	Hüseyin
B)	Ali	Hüseyin	Çınar
C)	Hüseyin	Çınar	Ali
D)	Ali	Çınar	Hüseyin

CEVAP ANAHTARI

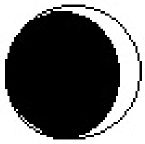
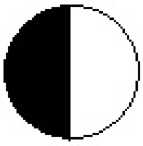
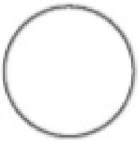
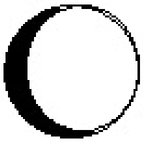
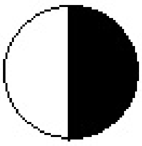
<u>ETKİNLİKLER</u>

1. 1)D 2)Y 3)D 4)Y 5)D 6)D 7)Y 8)Y 9)D 10)Y
2. Helyum ve Hidrojen gazları
3. Güneş > Dünya > Ay
4. Hayır. Ay yüzeyinde hava ve su bulunmadığı için canlılar yaşayamazlar.
5. 1)D 2)Y 3)Y 4)D 5)Y 6)D 7)D 8)Y 9)Y 10)D
6. 1)dolanma 2)29 gün 3)Ay’ın karanlık yüzü 4)1 yıl 5)saatin tersi 6)yeni ay 7)son dördün 8)ara 9)dolunay 10)ilk dördün
7. Dünya’nın kendi ekseni etrafındaki dönüşü Ay’ın farklı yerde görünmesine sebep olur.
8.

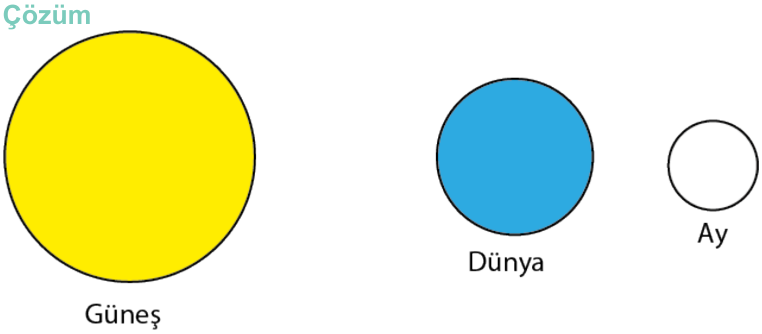

9. Dolunay (2), Son dördün (4), Yeni ay (1), İlk dördün (3)

10. Çözüm

AY'IN GÖRÜNÜMÜ	EVRE ADI	ANA EVRE	ARA EVRE
	YENİ AY	✓	
	HİLAL		✓
	İLK DÖRDÜN	✓	
	DOLUNAY	✓	
	ŞİŞKİN AY		✓
	SON DÖRDÜN	✓	

11. Çözüm

12.

	Dolanma	Dönme
Dünya	X	X
Güneş		X
Ay	X	X

13.

	Dönme	Dolanma		Saat yönü	Saatin tersi yönü
A	X				X
B		X			X
C	X				X
D		X			X
E	X				X

CEVAP ANAHTARI

TEST 1	TEST 2	TEST 3	TEST 4
1. B	1. B	1. C	1. D
2. C	2. D	2. D	2. A
3. D	3. C	3. B	3. D
4. C	4. D	4. C	4. C
5. C	5. C	5. A	5. B
6. C	6. B	6. B	6. D
7. A	7. C	7. C	7. A
8. B	8. A	8. A	8. B
9. D	9. B	9. D	9. D
10. D	10. C	10. C	10. B
11. A	11. C	11. C	11. C
12. B	12. D	12. D	12. B
13. C	13. D	13. A	13. A
14. B	14. A	14. A	14. C
15. B	15. D	15. D	15. B

meb.gov.tr